

Oponentní posudek disertační práce:

Princip loajality v právu EU

Autor: Mgr. et Mgr. Kryštof Kruliš

Oponent: doc. JUDr. Lenka Pítrová, CSc.

Téma posuzované disertační práce je pro mne určitým příslibem právně teoretické analýzy jedné ze základních zásad mezinárodní spolupráce a její realizace, případně modifikace v podmínkách evropského integračního seskupení. Zpracování takového tématu v rámci právní vědy nabízí celou škálu možností – prizmatem právní filosofie, z pohledu aplikace v jednotlivých oblastech unijního práva, z pohledu mezí a hranic loajality v samostatné činnosti členských států, z pohledu komparace této zásady v mezinárodním a unijním právu a celou řadu dalších možností.

Autor se, dle svého vyjádření (str. 53) zaměřil především na samotnou definici pojmu loajální spolupráce, a to především z hlediska jazykového, z hlediska postavení subjektů loajální spolupráce, z hlediska komparace uplatnění této zásady v mezinárodním právu a z hlediska jeho aplikace v jednotlivých oblastech unijních politik. Práce je uvozena obsáhlým shrnutím dosavadní odborné literatury a metodologickým úvodem, řešení výše vymezených výzkumných otázek je pak věnována druhá část práce.

K samotnému zpracování práce je třeba podotknout, že autor věnoval velkou pozornost rozsáhlému shrnutí odborné literatury (především anglické), která se zásadou loajální spolupráce zabývá či se jí aspoň dotýká (cca 50 stran). Z ohledem na to, jak marginální je vesměs tato problematika v obecných pracích učebnicového charakteru, nemůže být tato popisná pasáž jiná než velmi obecná. Z recentních titulů zabývajících se podrobně zásadou loajality v právu EU odkazuje autor například na stejnojmennou publikaci Marcuse Klammerta (Oxford University Press 2014), která se ovšem funkcionálně zaměřuje na úlohu aplikace tohoto principu při interakci právních systémů Unie a členských států (kohezní), při řešení konfliktů (kooperační) a při formování unijního „ústavního“ práva (ústavní) a nepomíjí ani komparaci aplikace tohoto principu v unijním a mezinárodním právu.

Sama analytická část disertační práce – definice pojmu loajální spolupráce (kapitola 4) - je uvozena velmi podrobnou jazykovou analýzou pojmu loajální spolupráce (4.1), a to i z pohledu jazykových mutací v úředních jazycích EU. (Význam odlišnosti v užití pojmu *sincere* a *loyale* mi z kontextu nebyl zřejmý, je-li jaký.) Následující část je věnována definici tohoto pojmu z pohledu spolupracujících aktérů (4.2). Následuje definice tohoto pojmu z hlediska „kvality vztahu“ jednotlivých aktérů (na příkladu Kanady, USA, SRN, Belgie a EU s poněkud podrobnějším rozbohem působení této zásady v jednotlivých rovinách a oblastech.

Jak jsem již uvedla výše – pokud práce nemá právně filosofické ambice, chybí mi skutečně hlubší analýza významu a aplikace tohoto pojmu v praxi, a to buď na případě některé z politik nebo na aktuálním problému vyjednávání o Brexitu, který autor naznačuje v úvodu práce či na příkladu jiném (JHA, smíšené smlouvy apod.).

Povinnost loajální spolupráce, zakotvená v čl. 4(3) SEU zahrnuje oboustrannou právní povinnost Unie a jejích členských států "pomáhat si navzájem při realizaci úkolů vyplývajících z plnění Smluv." Tato obecná formulace byla konkretizována v judikatuře Soudního dvora EU, jak autor správně na řadě míst uvádí. Je jen škoda, že se autor hlouběji v práci nevěnoval právě těm oblastem, kde se tohoto principu judikatura hojně dovolává a kde je hranice mezi pravomocemi Unie a jejích členských států vágní – například v kontextu účasti v mezinárodních organizacích a smlouvách (viz např. autorem citovaná rozhodnutí C-45/07, *Commission v. Greece*; C-246/07, *Commission v. Sweden*, atd.). Právě v této souvislosti je možné zabývat se hranicemi loajality a způsobem, jak judikatura SDEU ovlivňuje samostatné působení členských států na mezinárodní úrovni. Bez takové podrobnější případové studie se význam vymezení pojmu loajální spolupráce poněkud ztrácí a zdá se být samoučelný. V těchto oblastech aplikace zásady loajální spolupráce také existuje judikatura soudů členských států, panelů WTO a jiných organizací, která se k tomuto vymezení vyslovuje. Ta byla autorem, bohužel, poněkud v práci opomenuta.¹ Je ovšem třeba přiznat, že taková podrobnější pasáž by sama o sobě vystačila na disertační práci a vychýlila by těžiště tématu zvolené autorem.

Přes výše uvedené výhrady mohu konstatovat, že práce splňuje po formální a metodologické stránce požadavky kladené na zpracování disertace a věřím, že autor bude v průběhu obhajoby schopen prokázat, že jeho teoretické závěry k vymezení pojmu loajální spolupráce mají i svůj praktický význam v aplikační praxi. **Doporučuji proto práci k obhajobě.**

V Praze dne 26. května 2017

Doc. JUDr. Lenka Pítrová, CSc.

---

¹Srov. např. F. Hoffmeister, *Litigating against the European Union and Its Member States – Who Responds under the ILC's Draft Articles on International Responsibility of International Organizations?*